

Az EU hatáskörei

Az Európai Unió közjogi alapjai
(INITB220)

Hatáskörök gyakorlásának elvei I.

- **Hatáskör-átruházás**
- Az Unió kizárólag a tagállamok által a Szerződésekben ráruházott hatáskörök határain belül jár el a Szerződésekben foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében. Minden olyan hatáskör, amelyet a Szerződések nem ruháztak át az Unióra, a tagállamoknál marad.

Hatáskörök gyakorlásának elvei II.

- **Szubszidiaritás**
- Azokon a területeken, amelyek nem tartoznak az Unió kizárólagos hatáskörébe, az Unió csak akkor és annyiban jár el, amikor és amennyiben a tervezett intézkedés céljait a tagállamok sem központi, sem regionális vagy helyi szinten nem tudják kielégítően megvalósítani, így azok a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók.

Hatáskörök gyakorlásának elvei III.

- **Arányosság**
- Az uniós intézkedés nem lépheti túl a Szerződések céljainak eléréséhez szükséges mértéket.

Összesítve

- Az EU által történő fellépés akkor lehetséges, ha:
 - ez a fellépés a Szerződések által az Unióra ruházott határhörök közé tartozik,
 - az uniós országokkal megosztott hatáshörök keretében az uniós szint a legmegfelelőbb a Szerződések célkitűzéseinek eléréséhez,
 - a fellépés sem tartalmilag, sem formailag nem terjedhet túl a Szerződések célitűzéseinek eléréséhez szükséges szinten.

Hatáskörök csoportosítása az EUMSZ szerint

- Kizárólagos hatáskörök,
- Megosztott hatáskörök,
- Támogató, összehangoló vagy kiegészítő intézkedések hozatalára vonatkozó hatáskörök.
- Speciális hatáskörök:
 - Gazdaságpolitikai hatáskör az összehangolt politikákra vonatkozóan,
 - Közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó hatáskör.

Hatáskörök csoportosítása EB gyakorlata alapján

- Bennefoglalt hatáskörök (implied powers),
- Külső hatáskörök (external competence),
- Osztott hatáskör (shared competence).

A kizárólagos hatáskör I.

- Tagállamok – Európai Unió,
- Ha a Szerződések kizárólagos hatáskört ruháznak az Unióra, e területen kizárólag az Unió alkothat és fogadhat elkötelező erejű jogi aktust, a tagállamok pedig csak annyiban, amennyiben őket az Unió erre felhatalmazza, vagy ha annak célja az Unió által elfogadott jogi aktus végrehajtása.

A kizárólagos hatáskör II.

- Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik:
 - Vámunió,
 - A belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok megállapítása,
 - Monetáris politika (euró),
 - A tengeri biológiai erőforrások megőrzése a közös halászati politika keretében,
 - Közös kereskedelempolitika,
 - Nemzetközi megállapodás megkötése (feltételek).

Megosztott hatáskör I.

- Belső piac,
- Szociálpolitika Szerződésben meghatározott vonatkozásai,
- Gazdasági, társadalmi és területi kohézió,
- Mezőgazdaság és halászat (kivéve: tengeri biológiai erőforrások megőrzése),
- Környezetvédelem,
- Fogyasztóvédelem,
- Szállítás,

Megosztott hatáskör II.

- Transzeurópai hálózatok,
- Energia,
- A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség,
- Közegészségügy Szerződésben meghatározott vonatkozásai,
- Kutatás, technológiafejlesztés és úrkutatás,
- Fejlesztési együttműködés és humanitárius segítségnyújtás.

Előfoglalás (pre-emption)

- A tagállamoknak addig van szabályozási joga, amíg az adott területet az uniós jog nem szabályozza. Ha az adott területet az uniós jog szabályozza, akkor az uniós szabályozási elsőbbségre tekintettel az adott területen további nemzeti jogszabályalkotásra nem kerülhet sor, a meglévő nemzeti jogszabályokat pedig alkalmazhatatlannokká teszi.

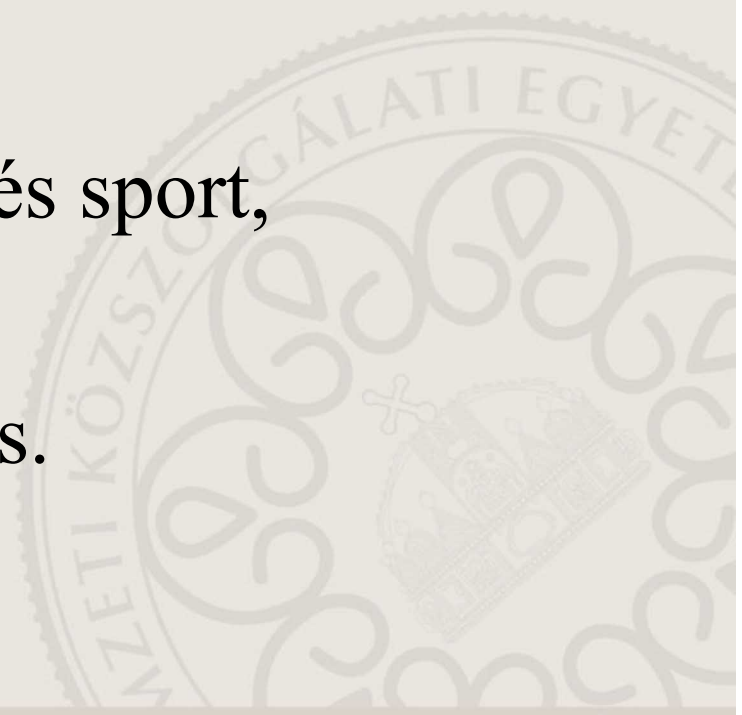
Támogató hatáskörök I.

- Meghatározott területeken és a Szerződésekben megállapított feltételek mellett az Unió hatáskörrel rendelkezik a tagállamok intézkedéseit támogató, összehangoló vagy kiegészítő intézkedések megtételére, anélkül, hogy ezáltal elvonná a tagállamok e területen meglévő hatásköreit.

Támogató hatáskörök II.

- Emberi egészség védelme és javítása,
- Ipar,
- Kultúra,
- Idegenforgalom,
- Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport,
- Polgári védelem,
- Közigazgatási együttműködés.

Kiegészítő hatáskörök I.

- EUMSZ 352. cikk
- Ha a Szerződésekben meghatározott politikák keretében az Unió fellépése bizonyul szükségesnek ahhoz, hogy a Szerződésekben foglalt célkitűzések valamelyike megvalósuljon, és a Szerződések nem biztosítják a szükséges hatáskört, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az EP egyetértését követően egyhangúlag elfogadja a megfelelő rendelkezéseket.

Kiegészítő hatáskörök II.

- Korlátozó szabály: az ilyen hatáskör alapján tett intézkedések nem eredményezhetik a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációját olyan területeken, amelyeken a Szerződések az ilyen harmonizációját kizárják.

Kiegészítő hatáskörök III.

- Kizáró szabály: a kiegészítő hatáskör nem szolgálhat a közös kül- és biztonságpolitikával kapcsolatos célkitűzések megvalósításának alapjául.

Kiegészítő hatáskörök IV.

- Alkalmazásának konjunktív feltételei:
 - Az EU intézkedésére a Szerződésekben meghatározott politikák keretében szükség van,
 - A meghozandó intézkedést az EU egy célkitűzésének megvalósítása érdekében kell elfogadni,
 - A Szerződések máshol nem biztosítanak jogalapot e cél eléréséhez.

Implied powers

- Ha a Szerződésekben fellelhető egyik szubsztantív hatáskörből kell következtetést levonni az adott eljárás jogszerűségének alátámasztására.

External competence

- Ha egy adott célkitűzés alapján az Uniónak belső szabályozásra van lehetősége, úgy az ehhez kapcsolódó külső jogviszonyokban is jogosult eljárni, adott esetben nemzetközi szerződést kötni.
- E jogosultság a külső hatáskör kizárólagosság automatikusan nem vonja maga után.

Shared competence

- Ha egy megkötendő nemzetközi szerződésben vannak olyan elemek, amelyek kizárólagos tagállami hatáskörbe, míg más kérdések kizárólag uniós hatáskörbe tartoznak, a kérdések önállóan viszont külön egyezményekkel nem rendezhetőek, úgy osztott hatáskör alapján szerződő félként mind az Unió, mint a tagállam eljár, melynek eredményeként egyes egyezmények jönnek létre.

Köszönöm a figyelmet!

Kérdések?

